

Chantal Van Audenhove over het Steunpunt Welzijn,
Volksgezondheid en Gezin

In dienst van het **beleid**

Steunpunt WVG Wetenschappelijk onderzoek is een onmisbaar baken voor onze beleidsmakers. Maar in het verleden stond ons sterk verdeelde onderzoekslandschap de efficiëntie wel eens in de weg. De oplossing? Steunpunten, per ministerie. Professor Chantal Van Audenhove leidt sinds 2007 het steunpunt van de minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin. **Tekst Stefanie Van den Broeck | Foto's Jan Locus**

Hoe is dit steunpunt ontstaan?

Chantal Van Audenhove: "Het ministerie heeft 2 jaar geleden besloten dat er een steunpunt moest komen om al het onderzoek in opdracht van de minister samen te brengen. Vroeger was er heel wat inefficiëntie. Het Vlaamse onderzoekslandschap was versnipperd. Het huidige systeem leidt tot meer samenwerking. Maar de verwachtingen waren hooggespannen: er staan actuele thema's en doelgroepen op de agenda van de minister.

Met het zogenaamde ad-hoc-onderzoek kan de minister kort op de bal spelen en de resultaten snel toepassen in zijn beleid.

Geen eenvoudige opgave, maar we hebben ons er met een 10-tal onderzoekers in vastgebeten. Ook al kenden de onderzoekers van de KUL, UGent,

VUB en de Katholieke Hogeschool Kempen elkaar niet zo goed, we zijn er toch in geslaagd een ambitieus 5-jarenprogramma op te stellen."

Wat is er zo ambitieus aan het programma?

"We vormen een groep onderzoekers uit uiteenlopende disciplines: van geneeskunde tot recht. Dat heeft als voordeel dat we verschillende inzichten samenbrengen. Maar het ambitieuze schuilt er vooral in dat we met die ploeg 5 jaar lang aan één onderzoeksprogramma werken. Wie een beetje thuis is in de onderzoekswereld beseft hoe uniek dit is. Bij het beleids-

onderzoek krijg je meestal maar een budget voor een jaar. Maar wij kunnen echt op lange termijn werken."

Waarom is dat zo cruciaal?

"Het zorgt ervoor dat we grote groepen mensen 5 jaar lang kunnen volgen, wat interessante informatie oplevert. Neem nu 'Kans', een onderzoek gericht op mensen met financiële moeilijkheden die een beroep doen op CAW's en OCMW's. We wilden graag weten welke weg die mensen afleggen en welke hulpvoorzieningen ze wanneer en waarom gebruiken. Daarom bevragen we dezelfde mensen opnieuw na een paar maanden. Zo kunnen we hun traject nauwgezet in kaart brengen. Een ander voorbeeld is 'Jong', waarbij we – zoals de naam al doet vermoeden – grote groepen 0-, 6- en 12-jarigen observeren en interviewen. Dat leert ons ontzettend veel over ontwikkeling en opvoeding. Zo'n resultaten zijn onbereikbaar bij korte onderzoeken."

Gaan jullie ook in op brandend actuele thema's?

"Dat is een ander deel van onze opdracht, het zogenaamde ad-hoconderzoek. De bedoeling daarvan is dat de minister kort op de bal kan spelen. Wil hij bijvoorbeeld weten waarom er in ons land zoveel meer zelfdoding voorkomt dan in Nederland, dan kunnen wij dat op een snelle en efficiënte manier onderzoeken. De minister krijgt op korte termijn resultaten, waardoor hij die snel kan toepassen in zijn beleid."

Wanneer mogen we resultaten verwachten?

"Bij het langdurige onderzoek is het nu eigenlijk nog te vroeg voor concrete cijfers en resultaten. Toch hebben we midden oktober al een studiedag georganiseerd, 'Vlaanderen gezond en wel'. Daarmee wilden we vooral een signaal geven: het proces is net zo belangrijk als de statistische resultaten. Want ook uit dat onderzoeksproces kunnen we veel leren."

Chantal Van Audenhove, SWVG: "Het Vlaamse onderzoekslandschap was versnipperd. Het huidige systeem leidt tot meer samenwerking."

Zo hebben we ondervonden dat er nog steeds een groot probleem is bij de verwerking van de interviews. De onderzoekers stelden vast dat het niet mogelijk is om met de registratiegegevens de onderzoeksvragen vlot te beantwoorden. Dat zou nochtans mogelijk moeten zijn. Een globaal registratiesysteem met elektronische cliëntendossiers zou ons al een eind op weg helpen. Tijdens ons onderzoek bleek ook nog maar eens hoe moeilijk het is om kwetsbare groepen in onze samenleving te bereiken. Daar moeten we dus aan werken."

Is er voldoende terugkoppeling naar het beleid?

"Dat is de bedoeling. Met de ad-hoconderzoeken lukt dat zeker. Die onderzoeken zijn het gevolg van rechtstreekse vragen van de minister. Die resultaten worden onmiddellijk opgevolgd. Of ze ook omgezet worden in beleid is natuurlijk een politieke kwestie. Daar hebben we geen vat meer op."

Wat gebeurt er na 2011 als het mandaat van het steunpunt verloopt?

"Wij pleiten ervoor het onderzoek verder te zetten. Maar ook dat is een politieke beslissing. Het zou in elk geval zonde zijn om bestaande gegevens die nog niet voldoende bestudeerd zijn zomaar verloren te laten gaan. Goed wetenschappelijk onderzoek is essentieel

voor goed beleid, dus moeten we zorgvuldig omspringen met de beperkte middelen."

Besteedt Vlaanderen te weinig geld aan wetenschappelijk onderzoek?

"In vergelijking met sommige buurlanden zijn de budgetten toch wel aan de krappe kant. Voor het steunpunt is dat een reëel probleem, want we moeten vaak rekenen op vrijwilligers, bijvoorbeeld om enquêtes af te nemen. En in de hogescholen vragen we de docenten om hun studenten zo veel mogelijk opdrachten te geven in het teken van lopende onderzoeken. Ik pleit dus absoluut voor meer middelen voor beleids- en praktijkgericht wetenschappelijk onderzoek."

We horen nog van jullie?

"We zullen regelmatig een tip van de sluier oplichten en we zullen dat op een toegankelijke manier doen. Onder meer met nieuwsflitsen willen we de aandacht vestigen op ons onderzoek. Het is belangrijk dat iedereen beseft dat onderzoekers niet in een ivoren toren zitten. Ze willen dat hun resultaten gebruikt worden en dat er een dialoog op gang komt."

► *Meer info op www.steunpuntwvg.be*

► *Reacties welkom op www.weliswaar.be/forum*